

בס"ד

Vayakhel: The Parsha For Women

Weekly Shiur for women

Congregation Ohr Torah

Wednesday 3/6/24

Rabbi Sarel Malitzky

1 ויקהל פרק לה

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר:
קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נָדִיב לִבּוֹ יָבִיֵאֵה אֶת תְּרוּמַת יְהוָה זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשֵׁת:
וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים:
וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וְעֻצְי שְׁטִים:
וְכָל-חַכְמֵי לֵב פְּכֶם יָבִאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה:

*Moses said further to the whole community of Israelites: This is what יהוה has commanded:
Take from among you gifts to יהוה; everyone whose heart is so moved shall bring them—gifts for יהוה: gold, silver,
and copper;
blue, purple, and crimson yarns, fine linen, and goats' hair;
And let all among you who are skilled come and make all that יהוה has commanded:*

2 שם

וַיָּבִאוּ כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר-נִשְׂאוֹ לִבּוֹ וְכָל אִשׁוֹ נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת-תְּרוּמַת יְהוָה לְמַלְאכַת אֹהֶל מוֹעֵד וְלְכָל-
עֲבֹדָתוֹ וְלִבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:
וַיָּבִיאוּ הָאֲנָשִׁים עֲלֵיהֶנּוּשִׁים כָּל | נָדִיב לֵב הֵבִיאוּ תַח וְנָזִם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל-כְּלֵי זָהָב וְכָל-אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפֹת
זָהָב לַיהוָה:

*And everyone who excelled in ability and everyone whose spirit was moved came, bringing to יהוה an offering for the
work of the Tent of Meeting and for all its service and for the sacral vestments.
Men and women, all whose hearts moved them, all who would make an elevation offering of gold to יהוה, came
bringing brooches, earrings, rings, and pendants—gold objects of all kinds.*

#1: What does וַיָּבִיאוּ הָאֲנָשִׁים עֲלֵיהֶנּוּשִׁים mean?

Approach #1

3 רש"י

על הנשים. עם הנשים וסמוכין אליהן. *על הנשים means with the women and closely following them.*

4 בעל הטורים

ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו. בגי' אז איש ואשתו באים יחד

But why?

5 ספורנו

*together with the women who were contributing
voluntarily. The men accompanied the women to indicate
that the women had their approval.*

ויבאו האנשים על הנשים. עם הנשים המתנדבות באו
האנשים שלהן להסכים בנדבה, כדי שיקבלו הגבאין
מהן, שאין מקבלים מן הנשים אלא דבר מועט

Approach #2

6 רמב"ן

*The meaning of this expression is that because donations of
ornaments were more common amongst women, and they all
had these jewels, therefore they immediately pulled off their
ear-rings and signet-rings and were the first to come to Moses,
and [afterwards] they brought with them those men with whom
they found ornaments. For the phrase al hanashim indicates
that they were there first, while the men joined them later.*

7) כלי יקר

ויבואו האנשים על הנשים. המפרשים אמרו שהוא כמו עם הנשים והודיע צדקת הנשים שהסכימו ליתן תכשיטיהן, וצ"ל כי זה באמת שבח להן כי מן הדין לא היו צריכין ליתן תכשיטיהן כי בשלמא האנשים שפרקו נזמיהם ועשו ממנו העגל הוצרכו ליתן נזמיהם ותכשיטיהן לכפר על נפשותיהם, אבל הנשים שלא רצו ליתן תכשיטיהן במעשה העגל אם כן אינן צריכין לכפרה ולמה יתנו תכשיטיהן ומ"מ מחמת חיבת הקודש לא נמנעו מליתן אבל מ"מ לא רצו הנשים להביא בידיהן הנדבה אל משה כדי שלא יחשוב משה כי היה להם חלק בעבירה ע"כ נאמר כל נדיב לב הביאו אבל הנשים לא הביאו אלא נתנו תכשיטיהן. אבל מדקאמר על הנשים ולא אמר עם הנשים מסתבר לפרשו שבאו עליהם בכח גדול כי לא רצו הנשים ליתן כל כלי זהב שלא יאמרו שהיה חלק להם בזהב העגל והאנשים באו עליהם ולקחו מהם בזרוע כל כלי זהב לכך הזכיר בהבאת הזהב האנשים לבד, אבל ענין המטוה שאין בו חשד זה היו הנשים מתעסקים בו כמ"ש וכל אשה חכמת לב בידיה טו וגו'.

#2: Mirrors

8 פרק לח

He made the laver of copper and its stand of copper, from the mirrors of the women who performed tasks at the entrance of the Tent of Meeting.

וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצַּבָּאוֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד

because it is the custom of all women to beautify themselves. They look at their faces in brass or glass mirrors every morning to arrange the head coverings upon their heads. These head coverings are mentioned in the Book of Isaiah. The custom of Israel was the same as the Moslem practice unto this very day. Now there were in Israel women who served God and removed themselves from the pleasures of this world. These women gave their mirrors as a free-will offering because they had no need to beautify themselves. They rather came daily to the door of the tent of meeting to pray and to hear the words of the commandments. Scripture states, that did service at the door of the tent of meeting because there were many such women.

9) אבן עזרא

וטעם הצובאות. כי משפט כל הנשים להתיפות לראות פניהם בכל בקר במראות נחשת או זכוכית לתקן הפארות שעל ראשיהם. הם הנזכרים בספר ישעיה כי מנהג ישראל היה כמנהג ישמעאל עד היום. והנה היו בישראל נשים עובדות השם שסרו מתאות זה העולם ונתנו מראותיהן נדבה כי אין להם צורך עוד להתיפות. רק באות יום יום אל פתח אוהל מועד להתפלל ולשמוע דברי המצות. וזהו אשר צבאו פתח אוהל מועד. כי היו רבות.

The Israelitish women possessed mirrors of copper into which they used to look when they adorned themselves. Even these did they not hesitate to bring as a contribution towards the Tabernacle. Now Moses was about to reject them since they were made to pander to their vanity, but the Holy One, blessed be He, said to him, "Accept them; these are dearer to Me than all the other contributions, because through them the women reared those huge hosts in Egypt!" For when their husbands were tired through the crushing labour they used to bring them food and drink and induced them to eat. Then they would take the mirrors, and each gazed at herself in her mirror together with her husband, saying endearingly to him, "See, I am handsomer than you!" Thus they awakened their husbands' affection and subsequently became the mothers of many children, at it is said, (Song 8:5) "I awakened thy love under the apple-tree"

10) רש"י

במראת הצבאות. בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואס משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע, אמר לו הקב"ה קבל, כי אלו חביבין עלי מן הפל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים; כשהיו בעליהם יגיעים בעבודת פרוך, היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה, ומאכילות אותם ונוטלות המראות, וכך אחת רואה עצמה עם בעלה במראה, ומשדלתו בדברים, לומר אני נאה ממך, ומתוך כך מביאות לבעליהן לידי תאנה ונזקקות להם ומתעברות ויולדות שם, שנגמר תחת התפוח עוררתיה (שיר השירים ח')

בְּמִרְאֵת הַצְּבָאוֹת - *from the mirrors of the women who had set up the legions.* Repentance is predicated on two principles. First, there is the power within men to be able to accuse themselves, their ability to think of themselves as unworthy and inferior. In our declaration on Yom Kippur, *And You are justified for all that befalls us, for You have acted correctly and we have acted evilly,* emerges the expression of that wonderful power of full, boundless self-accusation. Second, there is the great talent of each individual to cleanse himself, to comprehend the boundless hidden spiritual powers which are found in the human personality (including even the greatest sinner) which propel one

in the direction of return to the Sovereign of the Universe. This is the ability of a person to ascend and elevate himself to the majestic heights if only one has the will to do so, even after he has sunk to the depths of the abyss of impurity.

The second principle is just as important as the first. A man cannot engage in repentance if he does not have the boldness to accuse and condemn himself. Without recognition of the sin there can be no regret. On the other hand, there cannot be commitment for the future if man has no faith in his own creative abilities, if he does not believe in his own talents which will aid him in sanctifying himself. If he believes that he is helpless and subservient to natural, mechanical powers; if he is not convinced of the freedom of the human creative act—then he cannot feel his guilt and there is no basis to expect that he will change. Within the greatness of man lies the greatest accusative act, and from it comes the call to repentance. If man looks upon himself as an impotent creature then the position of the sinner is helpless. And then the plea of Jews, *For our crimes and our transgressions are upon us, and in them we decay,* becomes warranted.

Every confession expresses itself in the outcry, *I am black and I am beautiful, O daughters of Jerusalem* (Song 1:5). When we do not see the “beauty,” we cannot discern the “blackness.” The sinner must view himself from two antithetical viewpoints: the nullity of being, and the greatness of being.

How beautiful is Rashi’s account in the name of the Midrash on this verse: *“And he made the washstand of copper and its base of copper, from the mirrors of the women who had set up the legions.” The daughters of Israel had in their possession mirrors into which they looked when they adorned themselves. But Moses was displeased with them for they were made for the evil inclination. So the Holy One Blessed be He said to him, “Accept, for these are more beloved by Me than everything else.”*

Moses did not understand how the mirrors the women employed while they ornamented themselves for their husbands, gaining pleasure from their own beauty, could be properly incorporated

in the washstand—the washstand, adjacent to the altar, where a Jew brings his sacrifice of atonement, on which he recites confession with a broken heart. Given that that the *Mizbe’ach* and the *Kiyor* seem to represent two mutually exclusive motifs, the physical proximity of these two items seems strange. How can the beauty of the mirrors harmonize with the sensation of self-criticism with which the road to the altar is bound?

However, the Sovereign of the Universe said, *Accept, Moses!* The woman who knows she is beautiful, who was able in Egypt, in the bitter and dark exile, to comfort and strengthen her husband and raise a generation thirsty for redemption—that same woman, when she shall transgress, will recite her confession with hot tears and more grief and regret than another person. This woman will remember her supreme efforts to maintain the continuity of our people under terribly adverse conditions and, later, if she fails to meet that standard, the guilt-feeling will be increasingly impressed upon her conscience. (*Shiurei Harav*, pp. 29-31)

בטרם כניסתו - יכיר הכהן במדרגתו האמתית

ויעש את הכיור נחשת ואת פנו נחשת במראת הצבאות (לח, ח)

בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן קשיון מתקשטות, ואף אותן לא עקבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואם משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע. אמר לו הקב"ה: קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים (רש"י)

ועדיו יש להבין, גם אם המראות הללו חביבות לפני הקב"ה משום שעל ידיהן העמידו הנשים "צבאות רבות" במצרים, מכל מקום מדוע עשו בהן דוקא את הכיור שבמשכן? וכי אין כלי נחשת אחרים לעשות בהם את הכיור ואת פנו?

אומר ה"בן איש חי": כל הפהנים הפשירים לעבודה נראים שוים במעמדם. בטרם נגש הכהן לשרת בקדש ולהקריב קרבן לה', עליו ליטול ידיו בכיור. יכול הוא להיות פחות שבפחותים, שלא קרא ולא שנה ואין יראת ה' בלבבו, ולדמות בעיניו כאלו הוא והכהן הגדול שוים: הלא שניהם נוטלים ידיהם בכיור בבאם אל אהל מועד ובגשתם אל המזבח, ואם פו אין פל הבדל ביניהם...

דומה הדבר לאדם שאין בו לא תורה ולא יראה, שנקלע לבית מדרשו של גדול הדור ומצטרף למנינו בתפלה. חושב אותו אדם בלבו: אני והוא שוים... אני עטור בתפלין ומעוטף בטלית והוא עטור בתפלין ומעוטף בטלית, אני מתפלל והוא מתפלל, אני מתנועע והוא מתנועע...

לכן צוה הקב"ה למשה לעשות את הכיור ואת פנו מן "המראות הצובאות" - כדי שהכהן בבואו לשרת בקדש יכיר עצמו, כאדם המביט במראה ורואה בה בדיק נמרץ את מראהו ודיוקנו האמתי. גם אם למראית עין נראים כל הפהנים שוים, אבל באמת כל כהן וכהן בפני עצמו בטרם כניסתו לעבוד עבודת ה' במקדש יבחן עצמו ויכיר את דרגתו האמתית ללא כחל וסרק. עליו לדעת כי כפי

שעור ומדת ההכנה שהכין והכשיר עצמו כל ימיו בתורה וביראת ה' - כך בדיק נמרץ יהיה מצבו בעת בואו לשרת במקדש ה'!